

змінюватися з прийняттям кожного нового закону. Однак вимога стабільності зовсім не означає відсутності змін у терміносистемі. Розвиток суспільних відносин викликає необхідність вживання нових слів.

4) терміни іншомовного походження слід використовувати з огляду на проблему адаптації чинного законодавства до законодавства Європейського союзу. За загальним правилом, текст нормативного акту не повинен допускати вживання слів і термінів іншомовного походження за наявності рівнозначних слів і термінів в українській мові за умови, що вони є природними для української сучасної термінології.

5) необхідно повністю виключити вживання русизмів, що, на жаль, досить часто зустрічаються в українському законодавстві. Адже, по-перше, це призводить до розпливчатості значення терміну, по-друге, термінологія – це частина культури ділового мовлення і культури мовлення взагалі. Недосконалість правової термінології – прояв недосконалості культури мовлення, ознака неповаги до державної мови.

Разом із тим необхідно застосовувати заходи з метою створення сприятливих умов для формування усталеної системи юридичних термінів. Важливо забезпечити потребу в україномовних довідниках, тлумачних словниках з юриспруденції. Необхідно розвивати і вдосконалювати практику цілеспрямованої підготовки кадрів у сфері нормопроєктування тощо.

УДК 340.1 (043.2)

Макєєва О. М., к.ю.н.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДОКТРИНАЛЬНА ФОРМА ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ПРАВОВОЇ РЕФОРМИ

В умовах проведення правової реформи актуального значення набуває необхідність дослідження проблем правової доктрини, ідей та поглядів науковців, які безпосередньо пов'язані з формуванням змісту та напрямів правової політики. Адже правова доктрина вдосконалює правотворчість та правозастосування, забезпечує розробку напрямів правової політики держави у правовій, економічній та політичній сферах суспільства.

Проблематику правової політики досліджували такі вчені, як Л. М. Герасіна, М. П. Недюха, О. В. Петришин, М. М. Почтовий, О. М. Руднєва, А. О. Селіванов, О. Н. Ярмиш та інші.

Правова політика формується та реалізується науково-дослідними установами, органами державної влади та представниками громадянського суспільства, є умовою оптимізації правового життя, має ланцюговий і багаторівневий характер. У науковій літературі виділяють

такі принципи правової політики: наукова обґрунтованість; реалістичність; передбачуваність; легітимність; демократичний характер; справедливість; соціальна спрямованість; гуманізм; законність; гласність; поєднання інтересів особи, суспільства і держави; пріоритетність прав людини; відповідність міжнародним правовим стандартам.

Правова політика – це діяльність суб'єктів політичної системи, направлена на вдосконалення правової системи, підвищення ефективності механізму правового регулювання, побудову правової держави. Форми правової політики сучасної держави: правотворча, правозастосовча, правоінтерпретаційна, доктринальна, правонавчаюча. ...Доктринальна форма правової політики реалізується передусім в концепціях і проектах правових актів, у науковому передбаченні розвитку юридичних ситуацій. Юридичні переконання і концепції є надзвичайно значущими для формування моделі правового регулювання, для вдосконалення законодавства, для оптимізації методології тлумачення юридичних норм, для правореалізаційного процесу [1, с. 555-556].

Доктринальна форма правової політики впливає на законодавця при підготовці та обговоренні проектів нормативних правових актів. До поглядів вчених часто звертаються і вищі судові інстанції при розв'язанні колізійних питань. У правозастосовній практиці доктринальна форма правової політики є засобом подолання протиріч, усунення прогалин і колізій, тлумачення правових норм.

На думку О. М. Ковальчука, доктринальна форма проявляється у наукових розробках відомих вчених, практичних працівників. Саме юридична наука у поєднанні з практикою виступає дороговказом для подальшого розвитку, вдосконалення та прогнозування права з метою формування найбільш ефективної моделі правового регулювання [2, с. 190].

Доктринальна форма у її реальному втіленні є сукупністю цілей, завдань і принципів для вирішення конкретних практичних завдань. А також може бути одним із джерел опосередкованого регулюючого впливу на суспільні відносини, і саме в цьому сенсі затверджуються відповідними компетентними органами державної влади. Відтак об'єктивно виникає потреба у створенні доктринальних засад правової політики.

Має бути розроблена Концепція правової політики, яка буде теоретико-прикладною юридичною розробкою високого наукового рівня та зорієнтує учасників процесу формування й реалізації правової політики при підготовці та прийнятті правотворчих і правозастосовчих рішень, подоланні протиріч та неузгодженостей правових норм [3, с. 5].

Робота щодо вдосконалення правової політики в Україні має проводитись у формі дискусивного дослідницького проекту, у розробці якого мають брати участь фахівці різних галузей юридичної науки: філософії права (антропології права), соціології права, історії права, юриспруденції із залученням практикуючих юристів та державних

службовців, представників правозахисних неурядових організацій тощо [4, с. 93].

Отже, в умовах здійснення правової реформи щодо удосконалення правової політики в Україні необхідно вирішити такі завдання: забезпечення захисту та охорони прав і свобод людини та громадянина, адаптації законодавства України до вимог законодавства ЄС, демократизація і гуманізація системи права, підвищення ефективності правового регулювання суспільних відносин та удосконалення рівня правосвідомості і правової культури громадян і посадових осіб державних органів і суспільства загалом, подолання правового нігілізму й інших проявів деформації правової свідомості.

Література

1. Крестовська Н. М. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести / Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвєєва. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 584 с.
2. Ковальчук О. М. Правова політика і форми її реалізації / О. М. Ковальчук // Правова політика в Україні: питання теорії та практики: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конфер. (Київ, 24 жовтня 2014 р.): в 2 т. – К.: Національна академія прокуратури України, 2014. – Т. 1. – 342 с.
3. Руднева О. М. Правова політика України: стан, проблеми концептуалізації та підвищення ефективності / О. М. Руднева, О. Н. Ярмиш // Правова політика України: концептуальні засади та механізми формування: зб. матер. наук.-практ. конф. (Київ, 5 груд. 2012 р.) / за ред. О. М. Рудневої. – К.: НІСД, 2013. – 160 с.
4. Мурашин О. Г. Удосконалення правової політики в контексті проведення правової реформи в Україні / О. Г. Мурашин // Науковий вісник публічного і приватного права. – Вип. 1. – 2015. – С. 90-93.